

„Hol az a táj szab az életnek teret,
Mit az Isten csak jókedvében teremt”

Válogatás az első tizenhárom MÉTA-túrafüzetből
2003 – 2009

A KÖTETET SZERKESZTETTE:
Molnár Csaba – Molnár Zsolt – Varga Anna

MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete
Vácrátót

2010

Gyimesi népi növénynevek és az egyes növényfajok termőhelye a tájban lakók szerint

(előzetes adatok)

MOLNÁR ZSOLT

1999 óta folytatunk etnoökológiai kutatásokat Gyimesben. Többek között összegyűjtöttük az egyes növényfajok helyben használatos neveit. 2007-ben arról gyűjtöttünk adatokat, hogy milyen termőhelyeken nőnek az egyes növényfajok, azaz „milyen helyt élnek”? Az alábbi válogatás 70 faj esetében tartalmazza előzetes adatainkat (összesen kb. 250 növényről lehet majd hasonlókat gyűjteni). „A régebbi emberek még több búrjánt ismertek, pl. reszfugbúrján, nem ismerem én sem.” „Az őregek több búrjánt ismertek!”

Akiktől az alábbiakat tanultuk: *Prezsmér Károly és fia, Károly (Gyurka Pista Károly és fia), János György (Tódi Anna Gyurka) és neje, Marika, Timár Sándor és neje, Jola, Kis (Cokán) Béla, Sinka (Berbécs) György és neje, Anna, Kajtár (Káruy) Jenő, Kulcsár Péter és Györgyice (Matri) János.*

Amire érdemes figyelni:

(1) a **termőhelyi megnevezések** nagy arányban igen pontosak, tkp. egyeznek egy cönológus által megadottal (csupán annyi különbséggel, hogy nem társulásneveket, hanem közszavakat használnak). Sokszor mindenki vagy sokan ugyanazokat a szavakat használták, teljesen ugyanazt a termőhelyet mondták. Nem meglepő módon a közepesen generalista fajok esetében a legnagyobb a szórás (ugyanígy van ez a mai botanikusok cönológiai besorolásánál is);

(2) Bár még érdemes több adatközlőt megkérdezni, de előzetesen is látszik, hogy az edafikus termőhelyeket a cönológusokhoz hasonlóan az edafonnal jellemzik (selymés hely vö. forrásgyep, lárét, sziklagyep vö. kösziklába, porondon vö. zátonynövényzet), míg a mélyebb talajú helyeket a domináns fajjal vagy a használat módjával (pl. bükkös vö. bükkös, fenyőerdő vö. lúcfenyves, kaszáló vö. kaszálórét) (a termőhely-azonosítás módja, aletei azonban még további elemzéseket igényel);

(3) ismerik az **együttelfordulásokat** „ugyanegy helyen jelenik meg” (mint egy másik faj), „az es szintén ott, testvérek velek”, „dettó, egyfajták”, „pontosan ott” (mint egy másik faj), „ahol a csontfa”, „csigolyával egyrokon”.

(4) látják a **flóra tájleptékvű** változásait is: Ami lent (Naskalat) nyő, van fenn es, de ami fenn van, nincs mind lent;

(5) felismerik a különböző mértékben generalista, **társulásközömbös** fajokat, pl. „nem mindenütt szereti”, „ahol neki való helyt van”, „ahol szereti, ott mindenütt”, „majdnem mindenütt, inkább aljban”, „mindenütt, mindegy hol van”, „ahol létezik kaszáló!”, „mindenütt, ahol akar lenni”, „mindenütt, ahol fű terem”;

(6) néhány **jellemző megfogalmazás** (továbbiakat lásd alább): Az nem növény, hanem virág! (azaz nem vad, hanem kerti) / Zablevelű fű: széles, erős levele van, tömött, nem szárazik felfelé, csak lapizik, úgy vetik, vadon nencs. / Imola: egy szára van, magas, felnő, mind szára van. / Egy másik ilyen fűre mutatva: Ez es az, de más fajta! / Ez megént más (de nincs más neve). / Sáté: több fajta van, van amelyik kivirágzik (*Eriophorum*), valamelyik nem (*Carex*-ek), gombolyék sáté (széjjel lehet húzogatni), lapos sáté (*Deschampsia*, *Scirpus sylvaticus*), mert vízbe van. / Száraz helyen nőtt sás: Ez nem sáté, a csak víz mellett nő, ez leveles fű, nem imola. / *Betonica*: virága, mint a bergőbúrján, a levele, mint a bárányláb.

(7) **egyes fajokat tudatosan irtanak, ültetnek**, ezzel befolyásolják elterjedésüket: Itt tettem fel a fehérfagyöngy magját, gyermeket felküttem, rákente a csapokra, nem éltek meg. / Vadalma: csutikáját elhajította, belérohadt, beléhullt, venni kell, bé kell ótani, akkor lesz valóságos alma, amúgy csak ki-

csi zöldet terem, vadalma. / Varjúhagyma: őszi legelőn kihúzkodják, ne egye a tehen, mer duzzad. / Borsos lenkő: elrontsa a kaszát, szedem ki! / Lásd még a bartacímet (a másik tanulmányban). / az ördögbordát és a zászpát azonban sohasem irtják.

(8) A **növényekről általában** az alábbiakat mondták: Minden fű, érttetted-e, gyógyvirág! / Bizta valamire jó, mer minden burján valamire jó! / A füvet: nem ülteti senki, csak az Úrjézus, aki fenn van.

Az alábbiakban fajonként adjuk meg, hogy milyen termőhelyet mondtak az egyes adatközlők az egyes fajokhoz. A szöveg minden szava eredeti megfogalmazású (így ezt idézőjellel vagy dőlt betűvel nem jelöltük). Az adatközlőket ferde vonás választja el egymástól.

Árior (*Euphorbia amygdaloides*) Reglőkben, oldalas helyeken, erdőszéleken, ahol le van vágva az erdő, és puha a talaj / Ahol le van vágva / Veszes helyen / Kopáros legelőn, egyebütt nem / Tiszta verőfény helyt, suvadásokban / Kaszálókat szereti, ahol kövérebb területje van

Ászpa (*Veratrum album*) Magas hegyek mezőin, kövér helyen / Erős helyt / Nagyon kövér helyeken / Kövér helyen / Jobb a hely, dógozik az ászpa, ahol voltak az esztenák, kövér helyen / Kövér helyen

Bábakonty (*Carlina acaulis*) Hegyi kaszálóknban több, ahol törpét nő a fű, reglőkben nincs / Hegyes helyen, füvek közt / Sovány helyeken, ahol még szőrcsés / Észkos helyen / Legsóványabb, bundzsákos, észak helyt / Kaszálóban, mindenütt, verőfényen, hegyeken

Bakceka, bakszeka (*Tragopogon orientalis*) Fűvekben, kaszálóknban mindenütt, reglőkben nincs / Kövér helyen, kaszálóban / Lakóhelyeken, mindenütt

Bárányláb (*Salvia pratensis*) Kaszálóknban, hegyi kaszálóknban is, belső területeken is / Verőfényes kaszálókon / Aljakban is, ahol kisoványodik / Mindenütt, inkább a kövér, ganéjzott helyeken / Verőfényen, északban erőst csekélység / Oldalban, sovány helyt van

Bartacím (*Onobrychis viciaefolia*) Verőfényeket szereti, az északban nem szereti, a köves oldalakat szereti / Verőfényes, palaköves helyen / Csak verőfényes helyt, minél kövesebb helyen, minél suvadásosabb helyen

Békaláb (*Equisetum palustre*) Mindenütt, köves helyen, házak közt, porondon, selymékben / Nedves helyen mindenütt / Selymés, vizenyes helyeken / Az es szintén ott, testvérek velek (értsd a sátekkel) / Vizes helyen, selymés helyen / Vizenyes helyen, selyke helyen / Sátéban

Bergőburján, baszapurdi, paszapurdi pityóka (minden magasabb orchidea: *Gymnadenia, Dactylorhiza, Platanthera*) Kaszálóknban, hegyen mindenütt, bent kevesebb van / Magashegyi kaszálókon / Mindenhol, erős helyen, vizes helyen / Mindenütt, úgy lehet

Berkeper/piroseper (*Fragaria moschata és vesca*) Gyér erdőket, vágtereket szereti / Kettő, négy év múlva, ahol levágták az erdőt / Veszes helyeken / Vágterekben, mánavész aljában / Verőfényen, északban / Fák tövin, kövér helyeken, vágterekben

Borsika fenyő (*Juniperus communis és nana*) Mindenütt, verőfényt szereti, reglőn, de vágjuk ki / Köves helyeket szereti, nem ültetik, elég van / Verőfény, észkos helyt, ha belé tud gyökerezni / Mezőkön, jobb helyeken, rontsa el / A legjobb helyeket szereti / Mezőkön, erdőköz

Borsos lenkő (*Bunias orientalis*) Kövér helyen, kaszálókon / Aljakban, bennvaló területeken / Fődek szélénél, ahol szántódik / Verőfényen, az aljakban / Kertben, itt es!

Bükk (*Fagus sylvatica*) Vegyesen / Észkos helyen, verőfényen nemigen van, sok víz kell / Jobb, vizenyes helyt, észkos helyen, kövéren tartja az aljat

Csengőkóró (*Rhinanthus spp.*) Gyengébb, sovány helyeket szereti, porondos helyeket, ahol a nap kiégeti a többi füvet / Soványabb kaszálókon / Mindenütt / Mindenütt, „nem terem itt más csak csengőkóró” / Mindenütt, mindegy hol van / Verőfényes, sovány helyeken / Ahol létezik kaszáló!

Cserfa (*Alnus incana*) Vizek mellett, künn az erdőben nem nagyon nő / Benn a vizenyes helyeken / Ahol nagy víz hajtódik, iszapolja meg a tövit

Csigolya (*Salix elaeagnos, S. purpurea, S. pentandra, S. triandra*) Vizek partján, kősziklás helyeken / Utak, vizek mellett / Vízajtott helyeken / Pontosan ott (mint a tamariska) / Porond helyen, ahol a víz lehajtsa a jó földet

Csihány (*Urtica dioica*) Mindenütt kertek mentén, töibe, utak mentén / Legkövérebb helyen, kertek mellyékén / Kövér helyen / Mindenütt, csak kövér helyeken, kertek mellett / Minden utca sarkán, kertek mellett / Mindenütt, kertek mellett / Kövér helyen, szántóföld széle, kerítés mellett, ház mellett, cigánymódra nő vágterekben

Csontfa, kutyacseresznye, katonya (*Lonicera xylosteum*) Erdőséleken / Ritka, kertek tövibe nő / Aljakban, zegélyek mellett, kertek mellett / Vad helyet szereti

Epefű (*Gentiana cruciata*) Észkos helyeken kaszálóknban / Erős, verőfényes helyen / Vizes helyen / Künn, a kopáros helyeken / Hegyekben, más füvek közt / Sován helyen

Eszpenz (*Helleborus purpurascens*) Regőkben, verőfényen, nagy kaszálóknban, erdőkben nem nagyon / Verőfényes helyen, erős helyen / Erős helyeken váltig van / Kövér a hely, csak ott nő / Roszszabb helyeken / Ahol vad a föld

Ezburatória (rezbura) (*Chamaenerion angustifolius*) Mánaveszekben, vágterekben / Mánaveszekben / Mánavész / Csak a vész közt, csak verőfényen / Mánaveszesekben / Csak a mánaveszekben, a vad helyekben

Ezergőgyűfű, szurfű (*Origanum vulgare*) Reglőkön, kaszálóknban is, inkább észkosabb területeken, istállók körül / Verőfényes helyen, inkább reglőn / Erdőséleken / Vizek mellett, vizektől kicsi távolabb / Verőfényes helyen / Kaszálókon, vadabb helyeken

Farkashárs (*Daphne mezereum*) Észkos helyen inkább / Gyéresebb erdőkben, nagy erdők alján, szélében inkább / Erdők közt, inkább / Erdők közt, veszek közt

Fehér fenyő (*Abies alba*) Észkoson, verőfényen vegyesen / Erdők közt, inkább / Magas területeken, benni területeket nem szereti, ezekkel nem rokonság ő

Fekete bojza (*Sambucus nigra*) Észkos, verőfényes helyen, kertek mellett, istálló mellett, kaszálószálen / Kertek mellett, erdőszálen, verőfényben / Inkább az észkos helyeket szereti / Utcában, rossz kertek mellett / Víztorok, vízajtotta dolgok, vad helyen

Fekete kokozja (*Vaccinium myrtillus*) Észkos, vad területeket szereti, ahol bundzsákos, kaszálóknban dombokba nő, ahol a bundzsák bélepi / Nagy erdők közt, csutakos helyen / Erős, szőrscsés helyen / Vados helyeken, künn a hegyeken, hideg területeken / Veszes helyen, ahol az erdő levágódik / Fenn a hegyeken / Ugyanegy helyen jelenik meg (mint a piros k.)

Ficfa (*Salix fragilis*) Vízpartokon, víz mellé van teremtvé / Vizek mentin / Vizes helyen, ki lehet vinni a kert mellé / Kert mellett, vizek mellett, ültetik, erdőközt nemigen van

Gombolyik sáté, gömbölyű sáté (olykor kaskötőfű) (*Juncus spp.*) Vizenyes helyen

Gyertyánfű gyökér (*Gentiana asclepiadea*) Észkos helyeken, kaszálóknban, erdők széliben / Erdők alján, erdők szélén / Erős helyen, erdőséleken / Észkos helyeken, erdőközt, kaszálókon / Vad helyen

Gyüngyemény (*Spiraea ulmifolia*) Észkos helyen, idebenn az aljban, kertek mentén, dombokon / Sovány, verőfény, kertek mellett, ahol nem tapodódik, burjános / Kertek töviben, leromlik / Kertek mellett, szemet dombokon / Mindenütt, ahol akar lenni, a fából nő ki / Kertek mellett, mocsok dolog, úgy elfojja a helyet, semmisen tud lenni, csak ő, ki kell tépni, el kell égetni, csak úgy pusztul, szapora / Vadas helyen, bármilyen kőszikla helyen / Folyó mellett

Havasi gypárdi (*Leontopodium alpinum*) Magas hegyeken, kősziklákba / Kősziklás helyen / Csak kövekben / Veszélys helyeken, nagy kősziklás helyeken / Kövek alatt / Kőbe / A kősziklákban / Künn a hegyeken, kősziklás helyen, verőfényen

Hecseli (*Rosa spp.*) Verőfényt, reglőket, suvadásos domboldalakat szereti / Mindenütt, erős hely / Kopáros legelőn / Minden oldalban, verőfényt szereti, észkosban ritkán / Oldalakban annyi van, rengeteg, pucolták, mocsok, gamat az a hecseli / Sovány, kavicsos helyen

Here (*Trifolium medium, alpestre, pannonicum, pratense*) Kaszálóknban, ott lesz finom széna, azokat nem kell vetni, sovány helyet nem szereti / Inkább a verőfényes kaszálókon / Annak mindegy, verőfény is, észkos is / Ahova vetnek, tart három esztendejig / Ahol vetik, annak mindegy / Kövér helyeken mindenütt

Imola (főleg *Trisetum flavescens*, de a többi magasszárú fű is) Mindenütt / Kaszálóknban mindenütt / Ahol kövér a hely / Mindenütt, az az első fű, a sarjában es van, de az nem az / Ahol ganéjzák, ott a valóságos imola / Mindenütt / Kövérebb helyt az oldalakon

Jáhorfa (*Acer pseudoplatanus*) Hegyeken, sok helyen, erdőközt, inkább kaszálóknban / Mindenütt az aljakban, utak mellett / Oldalakban, verőfényen inkább, ahol neki való helyt van, patakknak a vizénél / Észkos helyen, verőfényen, kaszálóknban, ahol szereti, ott mindenütt

Keptelán lapi (*Petasites spp. és olykor *Arctium), kecskevirág (*P. albus*), burusztalapi (*P. hybridum*)** Kertek mellett, vizenyős, porondos helyeken / Patak mellett / Aljakban, ahol a legkövérebb a hely / Vizek mellett, mocsaras, mocskosabb helyen, patakknban / Kövér helyen, selyke helyen

Kórus (*Sorbus aucuparia*) Inkább az észkos helyet szereti / Mindegy, erdők közt es / Mindenütt, kaszálóokban / Vad helyen elég van, vizes helyen, vízbokrokknál / Kaszalók mellett

Kömenymag (*Carum carvi*) Kaszalókban, szénás helyeken, itt benn van sok a kertekben / Hegyeken nem erőt sok, kövér helyen / Ide bé az aljakban, kimegyen verőfényben, északban, kicsi / Itt a füvekben, ahol kövér a föld / Utakon, sovány helyen mindenütt kibújik / Kertekben

Kőrösfű (*Fraxinus excelsior*) Házaknál ültetik, vadon, erdőn nemigen van / Inkább pástos helyt (értsd Termőföld), alvidéken / Problémás, ahova ültetnek, rendek levágtam, csak utánanótt / Északban nincsen, verőfényen megterem / Ahol ültetik, vagy meglesz magától

Lósósdi (*Rumex alpinus és más fajok*) Legkövérebb helyen / Kövér helyen / Aljakban verőfényen, északban nem, saját magát veti / Jó helyeken, kalibás, kövér helyeken / Kövér helyeken, szántóföldeken / Mindenütt, nálunk is van elég

Lúcs (*Pinus sylvestris*) Suvadásos helyeket szereti, porondos helyeken / Köves helyen / Ahova teszik

Magyarófa (*Corylus avellana*) Verőfényeket szereti, nyáraló reglőkben, kaszálóokban / Mindenütt, suvadásos helyt / Oldalakban, erős helyt / Nem mindenütt szereti / Vizek mellett, verőfényes helyen, hegyeken es / Mindenütt, rossz oldalakban, gyengébb helyeken

Mána (*Rubus idaeus*) Ahol az erdő levágódik

Medvesaláta (*Cirsium pauciflorum és rivulare*) Erdőszéleken / Kaszalókon / Csak északhelyt, bundzsákos helyt / Észkos helyeken / Kősziklás, vizes, vad talajon

Mezei gyopárdi (*Antennaria dioica*) Dombokon, sovány helyeken nő, személ a havasi gyopárnak nagyon / Verőfényes helyt / Verőfényes helyt szereti, kaszálóokban

Mocsárvirág (*Caltha palustris*) Vizek mellett / Selymés helyeken / Patak mellett vizes helyen / Tavas helyen, selyke helyt / Taplocákban

Nyír (*Betula pendula*) Észkot szereti / Erős és vizenyős helyt, kősziklás helyt / Észkos helyeken / Bárhul terem / Északban szereti a legjobban

Nyúleper (*Streptopus amplexifolius és Polygonatum verticillatum*) Kaszalószéleken, észkos helyen, kertek mentén / Gyéres erdők közt, ahol a bikkfalevél / Mánaveszekben, itt nem láttam, erdők közt / Régi épületek mellett / Veszekben / Kaszalókon, vad helyeken, ahol a csontfa

Ördögboroda (minden páfrány: főleg *Pteridium, Dryopteris stb.*) Verőfényen csoportosan, hegyi kaszálóokban, reglők es / Ahol szereti, ott mindenütt, verőfényes helyen, legelőkön / Mindenhol, erdőszélben / Verőfényes helyeken, veszes helyeken / Sován helyen

Papvirág (*Leucanthemum vulgare*) Kaszalókban mindenütt / Minden kaszalókon / Mindenhol van / Mindenütt / Mindenütt van / Egész kaszalós területeken / Fűvekben

Piros boja (*Sambucus racemosa*) Nem ültetik, itt van ne! / Kertek mellett, nem kell ültetni, az Isten adta / Vad oldalban, erdőben, ahol nem lesz olyan füves, csigolyával egyrokon

Piros kokozsa (*Vaccinium vitis-idaea*) Észkos, bundzsákos, vad helyeken / Kősziklás erdő levágódik, kövéren nő, sok napfényt kap / Erős helyt / Hegyes, vad helyeken / Csak erdőköz, hegyeken, száraz domboldalon, ahol szörccsés / Bundzsákos helyt, veszes helyt / Soványabb, vadabb, bundzsákos helyen

Podbál lapi (*Tussilago farfara*) Suvadásos helyeken, kaszálóokban es / Vizenyes helyeken, patak mentén / Majdnem mindenütt, inkább aljban, ganéjzott helyeken / Vizek mellett, észkos szántóföldeken / Kavicsos helyen, selyke helyt

Püünkösdi rózsza (*Trollius europaeus*) Kaszalókban / Selymék szélén / Verőfényes helyen / Verőfényes helyt

Rakottya (*Salix caprea*) Észkos helyen, hegyoldalokban, kertbe cölöpnek / Friss erdő, le van vágva / Kint szereti, bármilyen helyt, ahol levágták az erdőt, felhagyott dolgon, fenyő közt magába nő

Sáté (*Carex spp.*) Selymékben, források tövínél, és ahol a víz lemenyen / Vizes helyen, talaj menti vizenyes helyen / Vizenyes, selymés helyen / Selyke helyen, sátés helyen

Szamárcepike (*Cirsium, Carduus fajok zöme*) Reglőn, hegyi kaszálóokban es, ösvényeken, ahol nincs bépástosodva, verőfényen, békerül a kaszalókba / Esztenák körül, ahol a marha áll, pár évke után / Kövér hely kezd soványodni / Kinn a reglőn / Olyan gamat, rosszabb helyeken, kertek mellett / Porondhelyeken

Szeder (*Rubus fruticosus agg.*) Még vadabb helyet szeret, mint a kokozsa / Hegyes helyeken, nem mindenütt / Észkos, minél árnyékosabb helyt, erdőbe süssön be a nap

Szentjánosvirág, vénasszonybüzlentű (Geranium pratense) Nyirkos, kövér helyen, szántó szélén, ganéjzott helyen / Kertben

Szörce (Nardus stricta) Reglőkön odafent, ahol pusztásabb, kaszálóokban es / Száraz, hegyes helyen / Erős helyet szereti, havasokban / Kinti, hideg helyeken szereti, ahol nem ganéjzódik / Ahol száraz a talaj, a féreg nem túrja fel, hegytetejeiken / Ahol szörccsés, ott mind abból van / Sován helyen, silán helyen

Tamariska (Myricaria germanica) Porondon, ahol a víz meghajtsa, a víz odagyúrja a köveket / Vizek mellett, ahol a víz meg-megjárja / Nagy folyók mellett, kavicsos, vízhajtott helyeken, porondon / Porond helyen, ahol tiszta kavicsos a hely

Tokoseper (Fragaria viridis) Verőfényeken, sovány területeken, martban, kövesebb, suvadásos helyeken / Erősen a verőfényes helyeken / Verőfényes helyeken / Kopáros, köves helyeken / Verőfényben / Verőfényes helyeken / Sovány, verőfényes helyeken

Torokgyék (Parnassia palustris) Észkos kaszálóokban / Kaszálón / Ahol vizes / Selymés helyet, oldalokban / Sovány helyen

Vadcsombor (Thymus spp.) Hangyabolyokon / Verőfényes helyen, fennmaradt hangyadombon / Kopár reglőn / Verőfényen, hangyatúrásokon / Oldalban, verőfényes helyen, hangyabolyok körül / Az utak szélén, sován köves helyen / Út mellett

Varjúhagyma (Colchicum autumnale) Mindenütt a kaszálóokban, aljban, bennvaló területeken / Kaszálókon, kövér helyen, nem mindenütt / Mindenhol / Mindenütt, ahol fű terem / Legkövérebb helyen, hegyen mindenütt / Kövér helyeken

Vérburján (Hypericum spp.) Kaszálóokban, reglőkben es, ha az állat nem rágja le / Inkább köves helyen, kaszálókon / Verőfényen, észkosban is / Nem mindenütt, száraz utak mellett, ahol nem es sokat járnak, kaszálón / Verőfény helyen

Veres fenő (Picea abies) Mindenütt / Mindegy / Dettó, egyfajták (fehérfenyővel)

Virágos sáté (Eriophorum latifolium, E. angustifolium) Selykés, selymés helyeken / Mindenhol, ahol vizes / Sátés, talaj menti vizes helyen / Csak selymés helyet / Sátés helyen, selymés helyen

Zablevelű fű (főleg Brachypodium pinnatum, de a vetett Festuca fajok is) Sovány helyeket szereti, kaszálóokban, verőfényes helyet szereti / Erdők alján, sovány helyen / Erős helyet szereti, észkot inkább / Sovány helyeken, kasza előtt vitéz gyerek, lebúvik / Soványabb helyeken / Sován helyet, gyenge helyet

Zsanika (Alchemilla spp.) Mindenütt, verőfényen kevés, reglőn is, pusztás helyeken, erdők közt nem nő / Erős területen, hegyvidéken / Erős helyen, erdőszéleken / Hegyes helyeken / Ahol ő száraz talajon van, ahol víz nélkül vannak a marhák / Jó füve van, erőst, víz se kell / Talaja kőszikla

Az eddig összegyűjtött termőhelynevek: erdők alján, erdő közt (értsd: erdőben), gyér erdőben, gyéresebb erdőben, erdőbe süssön be a nap, künn az erdőben, vad helyen, erdőszéleken, csutakos helyen, fák tövin, **veszes** helyen, mánavész, vész, mánavész aljában, ahol az erdő levágódik, vágtereken, **reglőkben**, reglőkön, legelőkön, **kaszálón**, mezőkön, mezőben, fűvek közt és fűvekben (értsd: gypeben), pástos helyet (értsd: gypes), pusztás helyeken (nagy területű gype), kopáros legelőn, suvadásokban, kövér helyen, ahol ganéjzák, sovány helyet, silán helyen, erős helyet (száraz talajon), gyengébb helyen (talán süppedékes?), köves oldal, rossz oldalokban, burjános helyen, mocskosabb helyen (pl. magaskórós), hangyabolyokon / -túrásokon / -dombokon, **hegyen**, magas hegyek mezőin, hegyi kaszálón, magashegyi kaszálón, kinti, hideg helyeken, havasokban, kősziklákba, kősziklás helyen, kövekben, kövek alatt, kősziklás erdőben, szörccsés helyet, bundzsákos helyen, aljakban (a völgyben, házak között), bent való helyeken, alvidéken (értsd: nem a hegyen), **porondon**, vizek mellett, ahol nagy víz hajtódik, vízpartokon, patakokban, (tisztá) kavicsos helyen, martban, selymés helyet, selymés helyen, vizenyes helyet, selyke helyen, sátéban, sátés helyen, víztorkokban, vízbokroknál, források tövénél, mocsaras helyen, tavas helyen, taplocákban, ahol a víz lemenyen, **szántóföldeken**, régi épületek mellett, földék szélénél, utak mellett, utak szélén, kertek mentén, rossz kertek mellett, kertek töibe, kertek mellyékén, ahol nem tapodódik, minden utca sarkán, istállók körül, szemet dombokon, gamat, rosszabb helyeken, **verőfény** helyet, verőfényen, észkos helyet, észkosban, **mindenütt**, mindenhol, nem mindenütt, majdnem mindenütt stb.

A fentiekén kívül az alábbi **földrajzi nevek** utalnak vegetációtípusra: bükk (értsd bükkös, vö. Rab János), csigolyás, rakottyás, egeres, fenyő, füzes, jáhoros, kokojzás, nyíres, bojzás, gyüngyeményes, magyarós, mánás, lósósdís, zászpás, kapros, lúcs, fűgés, harmatlapis reglő (részben Rab János könyvéből kigyűjtve.)

E tanulmánnyal részben átfedő publikációk:

Molnár Zs. és Babai D. (2009): Népi növényzetismeret Gyimesben I.: növénynevek, népi taxonómia, az egyéni és közösségi növényismeret. – *Botanikai Közlemények* **96**: 117–143.

Babai D. és Molnár Zs. (2009): Népi növényzetismeret Gyimesben II.: termőhely- és élőhelyismeret. – *Botanikai Közlemények* **96**: 145–173.